

صلوة الخاشعین

این کتاب پر ارج نخستین اثر شهید محراب آیت الله دستغیب است که اولین چاپ آن به صورت چاپ سنگی در ۴۵ سال قبل انجام گرفته است، در بحبوحه شور و شوق آن شهید به معنویات نوشته شده و همان طور که از نامش پیداست از آیه شریفه الهام گرفته که در سوره مؤمنون می فرماید: «قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلواتهم خاشعون» هر آینه اهل ایمان رستگار شدند آنان که در نمازشان خاشع می باشند. سالیان دراز این کتاب نایاب بود و مشتاقان از دور و نزدیک به سراغش می آمدند، اما مقدر چنین بود که پس از شهادتش این کتاب کیمیا اثر، در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

این کتاب از مقدمه و چهار مطلب و خاتمه تشکیل شده است. در مقدمه آن مختصری از اصول عقاید و بخشی از روایاتی که درباره فضیلت نماز رسیده است سخن می رود که نماز مقبول موجب خاموش کردن آتش های افروخته شده است و از هر صدقه و حج و عمره ای برتر است.

در مطلب اول در باره دلیل های لزوم حضور قلب و شرح معنی خشوع و خضوع بحث می کند و نماز را برای برپا داشتن یاد خدا می داند و می فهماند که چگونه نماز گذار با پروردگارش مناجات کننده است و جز به مقدار حضور قلب از نماز پذیرفته نیست.

در مطلب دوم مقصود از حضور قلب و چگونگی تحصیل آن را تشریح می نماید و پیدا شدن حضور قلب را در ایجاد مقتضی و برطرف کردن موانع می داند و مقتضیات آن را مهم دانستن نماز می شمارد که در نتیجه فهمیدن فناء دنیا و بقاء آخرت و یقین به لذت های معنوی می داند که نماز وسیله تحصیل آنهاست و خلاصه اساس غفلت را در دنیا دوستی می داند که به زینت های واهی آن دل بسته و از یاد خدا بی خبر می سازد.

در مطلب سوم مانی افعال و اقوال نماز و مقدمات آن مورد بحث قرار می گیرد و برای طهارت معنوی که از

کتاب پر ارج صلوة الخاشعین نخستین اثر شهید محراب آیت الله دستغیب است که اولین چاپ آن به صورت چاپ سنگی در ۴۵ سال قبل انجام گرفته است، در بحبوحه شور و شوق آن شهید به معنویات نوشته شده. سالیان دراز این کتاب نایاب بود و مشتاقان از دور و نزدیک به سراغش می آمدند، اما مقدر چنین بود که پس از شهادتش این کتاب کیمیا اثر، در اختیار علاقمندان قرار گیرد.

مقدمات نماز مقبول است، پاکسی از کبر و فخر و هوی حقد و حسد و عداوت ستم و متابعت و میل به شهوات، حب دنیا و غفلت از یاد حق را شرط می داند، لباس تقوا را برای پوششش در حقیقت نماز لازم می داند و به جا آوردن نماز را در خانه محبوب مؤثرتر می بیند. آنگاه در افعال نماز از قیام و رکوع و سجود و جلوس و اقوال نماز از حمد و سوره و ذکر رکوع و سجود و تسبیحات و تشهد و سلام، کلمات نغز و جمالتی پر معنی را همراه با آیات و روایات بیان می فرماید.

در مطلب چهارم از شرائط و معانی باطنی نماز و موانع قبولی آن سخن می رود و برای تحصیل حضور قلب راهنمایی هایی از بزرگداشت حق و تنظیم او همراه با شناختن پستی نفس خود می نماید و لازمه این دو معرفت را خشوع معرفی می نماید. از خوف و رجاء در نماز سخن می گوید و از پیدا شدن عجب می ترساند و در آخر در باره حدیث مشهور معاذ برای پیشگیری از پیدا شدن موانع قبلی بحث می نماید.

خاتمه کتاب را بخشی از دستورات سیر و سلوک الی الله

تشکیل می دهد که چگونه فکر و اندیشه را باید کنترل نمود و اوقات شبانه روز را تقسیم کرد و در هر حال از توشه آخرت غفلت ننمود.

داستان های شگفت

رغبتی که همگان به شنیدن سرگذشت دیگران دارند قابل انکار نیست، بخشی از سرگرمی های زندگی را همین موضوع تشکیل می دهد و فرصت طلبان از این احساس طبیعی نهایت بهره را برده و با ذکر داستان های جعلی و سرگذشت های مهیج دروغین جیب خود را پر می سازند. قرآن مجید و دیگر کتاب های آسمانی از این احساس طبیعی بشر استفاده مثبت فرموده و با ذکر داستان های حقیقی و سرگذشت خوبان و بدان نکات متعددی را یادآوری می فرمایند و بدیهی است که بیان حقایق در ضمن داستان رساتر و در دل بهتر جا می گیرد. بزرگان دین نیز این روش کتاب آسمانی را پیروی کردند و حقائق و معارف را در ضمن داستان ها و مثل ها بیان کردند تا گیراتر و به فهم و قبول نزدیک تر باشد.

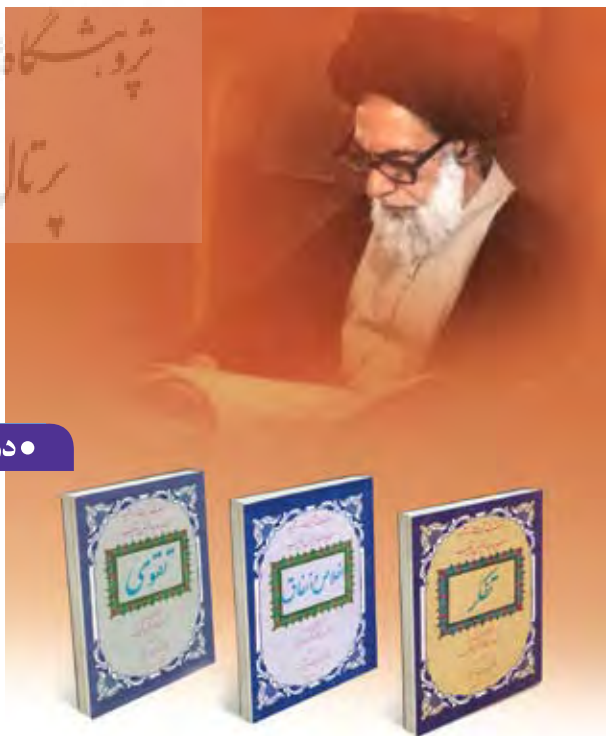
در این دوره نیز شهید محراب حضرت آیت الله دستغیب بخشی از عمر پر برکت خود را به ثبت و نوشتن خاطراتی که از بزرگان دین و صاحبان تقوی و یقین داشتند صرف کردند و حاصل این رنج، کتاب پر ارج «داستان های شگفت» و به راستی و بدون اغراق کتابی است بی نظیر که از جنبه های متعدد برای اجتماع مفید است. این کتاب در چهارمین چاپ آن که کامل ترین چاپ هایش می باشد در ۱۴۸ داستان تنظیم شده و با نتیجه گیری های جالب آن، شهید از هر داستانی حقایق را با قلم رسا ضمیمه شیرینی داستان نموده است که برای هر پیر و جوان، عالم و عامی علاوه بر اینکه سرگرم کننده است، دانشی بر معلوماتش می افزاید و ایمانش را به غیب زیادتیر و امیدش را به پروردگارش قوی تر می سازد. من در این مقام هر چه بخواهم درباره این کتاب بنویسم بهتر از مقدمه مختصری که خود آن شهید در ابتدای این کتاب نوشته نمی بینم. به گفته یکی از دوستان این مقدمه به اندازه همه این کتاب

جلوه های ماندگار دعوت به حق ...

معرفی و شرحی از آثار علمی شهید آیت الله دستغیب
 آیت الله سید محمد هاشم دستغیب

درآمد

معلم اخلاق و مهذب نفوس، شهید آیت الله سید عبدالحسین دستغیب (قدس سره الشریف) بیش و قبل از هر چیز در جامعه دینی ما مکانتی عرفانی دارد. او را به تقرب به خدا و دستگیری از بندگان او می شناسند و آثار ماندگارش که پس از سال ها هنوز مورد مراجعه مشتاقان عرفان اسلامی است، شاهدهی بر این مدعاست. آنچه در پی می آید معرفی جامعی است از این آثار ارجمند که توسط فرزند گرانا به اش سید محمد هاشم دستغیب صورت گرفته است.

حال از پیچیدگی عبارت و غلاظت سخن خالی است و با بیانی رسا و شیوا مطالب را می‌رساند.

قلب سلیم

مستفاد از آیات و اخبار، برنامه پیغمبران در تزکیه و تعلیم خلاصه می‌شود که برای کمال انسانیت راه منحصر می‌باشد، تزکیه یعنی پاکسازی نیز قبل از تعلیم لازم است. وظیفه انبیاء پاک کردن مردم از رذائل اخلاقی و زشتی‌های نفس و به تعبیر دیگر مساعد کردن زمینه برای بارور شدن اعمال و اعتقادات است، بدیهی است اگر بهترین تخم‌ها را با آبیاری مرتب ولی در زمین نامساعد بکارند نه تنها نفعی ندارد بلکه خود آن تخم را نیز از کف داده‌اند، اینست که گفتیم برنامه پیغمبران پیش از تعلیم تزکیه است یعنی آمادگی نفس برای بارور شدن اعتقاد و عمل.

اگر بیماری‌های اندرون برطرف نگردد آنچه اسباب هدایت از جهت تعلیمی است نتیجه عکس دارد همانطوری که از آیات و اخبار بسیاری استفاده می‌گردد.

برنامه تزکیه انبیاء نیز در دو مرحله بیرون و اندرون دنبال می‌شود یعنی برای پاک شدن نفس و بارور شدن اعتقاد و عمل لازم است موانع و خار و خاشاک برطرف گردد موانعی که مربوط به اعضاء و قلب است یا به تعبیر صریح از گناهان بدنی و قلبی دور شود.

تزکیه نسبت به افعال همان ترک گناهان کبیره است و تا شخص از همه کبائر پرهیز نکند نباید انتظار داشته باشد اعمالش سودمند شود همانطور که در صریح قرآن است: «خداوند تنها از پرهیزکاران می‌پذیرد.» تزکیه نفس و پاکی اندرون را نیز شرط هدایت و سعادت

ارزش دارد، البته برای اهلش.

«این ضعیف در مدت عمر خود داستان‌هایی از بندگان صالحین و صاحبان تقوی و یقین دیده و شنیده‌ام که هر یک از آنها شاهد صدقی است بر الطاف الهیه از پیروزی کرامات و استجاب دعوات و نیل به درجات و سعادات و دیدن آثار توسل به قرآن مجید و ائمه طاهرین صلوات‌الله علیهم اجمعین. در این هنگام که سنین عمرم رو به آخر و از پنجاه و پنج گذشته و قاصدهای مرگ یعنی ضعف قوا و هجوم امراض مرا به قرب رحیل در جوار رب جلیل و ملاقات اجداد طاهرین و سایر مؤمنین بشارت می‌دهد، خواستم آنچه از آن داستان‌ها به خاطر دارم در این اوراق ثبت کنم به چند غرض:

۱- هرچند از عباد صالحین نیستم، لکن ایشان را دوست دارم و آرزومندم که از آنها بگویم و از آنها بنویسم و از آنها بشنوم و آنها را ببینم، «گر از ایشان نیستی می‌گو از ایشان.»

۲- چنانکه در حدیث رسیده نزد یاد خوبان، رحمت خدا نازل می‌شود. امید است نویسنده و خوانندگان عزیز مشمول این رحمت باشیم.

۳- چون هر یک از این داستان‌ها موجب تقویت ایمان به غیب و رغبت قلوب به عالم اعلی و توجه به حضرت آفریدگار است، آنها را ثبت کردم تا فرزندانم و سایر خوانندگان بهره‌مند شوند و خصوصاً در شاداند و مشکلات دچار یاس نشوند و دل به پروردگار قوی دارند و بدانند که دعا و توسل را آثاری است حتمی، چنانکه سعی در تحصیل مراتب تقوی و یقین را مقامات و درجاتی است که از حد ادراک بشر افزون است.

۴- شاید پس از من عزیزی از مطالعه آنها با پروردگار خویش آشنا شود و او را یاد کند و حال خوشی نصیبش گردد. خدا هم به فضل و رحمتش این روسیاه را یاد فرماید.

گناهان کبیره

راه رسیدن به درجات عالی و پذیرفته شدن عبادت و شرط رستگاری، تقواست و خداوند پرهیزگاران را دوست می‌دارد و بهشت جاویدان را برایشان آماده فرموده است، بلکه ارزش هر کس به اندازه تقوای او است. مرتبه نخستین تقوا انجام واجبات و ترک محرمات است و شخص مسلمان باید واجبات و محرماتش را بشناسد تا با رعایت آنها از هلاکت ابدی برهد و به رستگاری همیشگی برسد.

عمده واجبات که همان فروع دین باشد، در رساله‌های عملی موجود و مورد استفاده طالبین می‌باشد، ولی جهت دوم تقوی که پرهیز از گناه است، با اینکه به مراتب مهم‌تر و لازم‌تر است تا زمینه پذیرفته شدن واجبات فراهم گردد، آن طوری که شایسته است به واسطه ندانستن و نشناختن گناهان رعایت نمی‌شود و متأسفانه برای جبران این نقص بزرگ در اجتماع دینی ما قدم مثبت و شایان توجهی برداشته نشده است و تا چندی قبل کتاب به زبان فارسی در این باره مشاهده نشده است، لذا برای برطرف کردن این کمبود در سطح جامعه اسلامی، بزرگمرد عالم اسلام و افتخار جامعه روحانیت شهید محراب حضرت آیت‌الله دستغیب چندین سال به تالیف و تدوین این کتاب ارزنده همت گماشت و به‌حق شاهکار آثار خودش را تقدیم اجتماع نمود و راستی اثری بی‌نظیر و جامع را که عالم و عامی هرکس در هر حدی از معلومات است می‌تواند از آن استفاده نماید، از خود به جا گذاشت. به فرموده خودش کتاب «گناهان کبیره و قلب سلیم» حاصل عمر من است با اینکه از نظر علمی بسیار غنی است و از نظر مدرک چیزی فروگذار نشده است، در عین

می‌باشد که چون کوکب درخشانی فصل جدیدی در زندگی بشریت می‌گشاید، انقلابی که مبدأ و منشأ انقلابات دیگر و حرکتی شگرف که موجب تحرک بیشتر گروه‌ها و جنبشی فوق‌العاده که سبب بیداری توده‌ها و پیدایش افکار جدید و آزادیخواهی‌های حقیقی که در بندگی خدا خلاصه می‌شود، گردید.

با فریاد «مرگ با شرافت بهتر از زندگی ننگین است» و «اگر دین ندارید، در زندگی دنیايتان آزاد مرد باشید» روح حمیت و جوانمردی را در غافلان و بی‌خبران بیدار می‌کند و با ناله «خدا یا به خواست تو خشنودم و برای فرمات فرمانبردار، جز تو معبودی ندارم» راه بندگی را در رضا و تسلیم برای خدا می‌نمایاند و با مناجات «همه مردمان را به جملگی در راه دوستی تو رها نمودم و خانواده‌ام را برای دیدارت به اسارت دادم.

خداوندا اگر مرا در راه دوستیت پاره پاره کنی، دلم به غیر تو مایل نمی‌گردد» راه عشق‌بازی و محبت‌ورزی حقیقی را نشان می‌دهد.

زاده حسین و پیرو مکتبش که خون حسینی(ع) در اعماق وجودش می‌جوشید، حضرت آیت‌الله شهید عبدالحسین دستغیب در زمینه قیام جدش حسین علیه‌السلام سخنرانی‌های جالب و آموزنده‌ای دارد که تا این تاریخ تنظیم نشده و امید است بزودی این اثر نفیس هم در اختیار علاقمندان گذاشته شود و شکی نیست که چون سایر آثار معظم له مورد استقبال همگان قرار می‌گیرد.

سیدالشهدا

رواج مکتب اهل بیت و دوستی ایرانیان به این خانواده بحث‌های متعددی راجع به حضرت اباعبدالله‌الحسین(ع) را پیش آورد و مخصوصاً درباره قضیه کربلا مطرح می‌شود، آیا واقعه کربلا تقدیر خدائی بود؟ و آیا مقدرات مستلزم جبر است؟ پس حسین(ع) و یارانش مزدی ندارند و قاتلبیشان نیز عقابی نباید داشته باشند چون جبر

شهید دستغیب بخشی از عمر پر برکت خود را به ثبت و نوشتن خاطراتی که از بزرگان دین و صاحبان تقوی و یقین داشتند صرف کردند و حاصل این رنج، کتاب پر ارج «داستان‌های شگفت» و به‌راستی و بدون اغراق کتابی است بی‌نظیر که از جنبه‌های متعدد برای اجتماع مفید است.

دانسته و می‌فرماید: «کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به ستم نپوشاندند برای ایشانست امنیت و ایشانند راه یافتگان.» (سوره انعام ۶ آیه ۸۲)

اینجاست که شهید محراب آیت‌الله دستغیب پس از کتاب گناهان کبیره به فکر تکمیل آن در مرتبه دوم تقوی افتاد و به تعبیر خودش «قلب سلیم» کلاس دوم این راه است.

این کتاب را در دو بخش عمده تنظیم کرده است، بخش اول در عقائد و بخش دوم در اخلاق، از آنچه باید نفس انسانی پاک باشد و به هرچه که بایستی آراسته شود با بیانی رسا و قلمی شیوا به رشته تحریر درآورده است.

قیام حسینی(ع)

قیام ابی‌عبدالله‌الحسین(ع) نقطه عطفی در تاریخ اسلام

دوزخ برزخی و از حوض کوثر سخن می‌رود و به پاره‌ای شبهات پاسخ می‌دهد.

در فصل سوم قیامت را مطرح می‌سازد و برپائی آن را لازمه عدل خدا می‌داند و نمونه‌هایی از زنده کردن مرده‌ها را در این عالم، شاهد توانائی خدا می‌داند. آنگاه از فرع قیامت و کسانی که در امانند بحث می‌کند، از نشانه‌های گناه بر چهره مجرمین و روز پنجاه هزار ساله و نامه اعمال سخن‌ها می‌گوید. آنگاه از میزان و سنجش اعمال، از حساب و تفکر و اخذ حقوق و سپس از صراط و عقبات هفتگانه آن و در آخر از شفاعت و اعراف بحث می‌کند. سپس به سراغ بهشت می‌رود و از خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها، کاخ‌ها و کرسی‌ها و فرش‌ها و ظرف‌ها و همسران بهشتی و گل‌ها و عطرها، نغمه‌ها و لذت‌های روحانی آن یاد می‌کند. آنگاه از دوزخ و عذاب‌های مختلف آن، از خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها و لباس‌ها، روی سیاه و غل و زنجیر و موکلین جهنم و عذاب‌های روحی طاعت فرسایش خبر می‌دهد و به اشکال‌هایی که شده پاسخ کافی می‌دهد که خدای رحمان را با عذاب چه کار و عمر کوتاه چرا عذاب همیشگی به دنبال داشته باشد؟ خدایش او را غریق رحمت کند و با اجداد طاهرینش محشورش فرماید.

توحید

در آخرین ماه شعبان از عمر پربرکت مرد خدا شهید محراب آیت‌الله دستغیب به دعوت صدا و سیمای جمهوری اسلامی مرکز شیراز سلسله بحث‌های عام‌المنفعه را شروع کردند و ۳۴ جلسه آن به نام کتاب «توحید» چاپ و در اختیار علاقمندان گذاشته شد.

شهید عبارات نخستین خطبه نهج‌البلاغه را در معرفی خداوند مورد بحث قرار می‌دهد و با بیانی ساده مطالب مشکل را خیلی جالب پیاده می‌کند، خدا را همراه هر موجودی بدون حلول و اتحاد معرفی می‌کند و

کمین او هستند، با این ترتیب راستی که بیچاره‌وار نیاز به پناهندگی دارد تا با کمک نیروئی فوق ماده و طبیعت او را دستگیری نماید و از دشمن خارجی‌اش شیاطین انسی و جنی حفظ کند و در مبارزه با نفس و دشمن داخلی نیز او را یاری نماید. آن نیروی لایزال جز حول و قوه خدا چیست و آن یاور حقیقی جز حق کیست؟ لذا برای خداپرستان و اهل تقوی جز پناهندگی به درگاه خدا از شر شیطان راهی نیست.

این معنی «استعاذه» است که در جمله «اعوذ بالله من الشیطان الرجیم» خلاصه می‌شود، اما به زبان گفتن آسان ولی با حقیقت آنرا پیاده کردن مشکل است. اینجاست که شهید محراب آیت‌الله دستغیب با آن احاطه کم‌نظیری که به آیات و اخبار و کتاب‌های روئی داشت و با آن برداشت‌های صحیحی که از آیات و اخبار می‌کرد، در همین یک موضوع سنی مجلس سخنرانی فرمود و درباره حقیقت استعاذه، معنی و اهمیت آن، شرائط و ارکان آن صدها مطلب جالب و خواندنی و شنیدنی آموخت. با عنوان کردن آیات قرآن و استشهاد به آنها ارکان اساسی استعاذه را در پنج مطلب پروراند، تذکر، توکل، اخلاص و تضرع، حقایق را با زبانی ساده و بیانی رسا که برای همه کس قابل درک باشد تذکر فرمود.

سخن از آخرت و مواقف آن بسیار رفته، اما سخنی شیرین‌تر از گفتار مرد آخرت شهید محراب آیت‌الله

شهید در بحث نبوت در کتابی جامع با بیانی رسا و بسیار ساده، نخست از روی دلیل عقل ثابت می‌کند که بشر چون مدنی‌الطبع و خواهی نخواهی اجتماعی است، نیاز به مقرراتی دارد تا در موارد اصطکاک منافع، طبق آن مقررات عمل شود و از حیث معنویت نیز هر فردی نیاز به راهنما دارد تا بتواند به سعادت ابدیش برسد.

دستغیب در این باره سراغ ندارم. یک ماه مبارک رمضان در این باره سخن گفت و خلاصه آن به صورت کتابی جالب به نام «معاده» آن به دست علاقمندان رسیده و هنوز مکرر به چاپ می‌رسد، حتی در سنگرهای مبارزین ما در جبهه‌ها نقش عمده و به‌سزائی ایفا می‌کند و به یاد لقاء حق آنان را در دفع دشمن بی‌باک می‌نماید. بحث‌های این کتاب از نخستین منزل که مرگ و حالت اختضار است شروع می‌شود، از کیفیت فیض روح و آسانی و سختی جان دادن، حضور اهل بیت هنگام نزع و از پرسش‌های قبر و فشار آن صحبت می‌کند. در فصل دوم از برزخ و عالم مثالی و وادی‌السلام و وادی‌برهوت، مظهر بهشت و

است؟ دیگر آنکه آیا حسین(ع) می‌دانست در این سفر کشته می‌شود یا نمی‌دانست؟ اگر می‌دانست چرا رفت و به دست خود، خودش را به هلاکت انداخت و اگر نمی‌دانست چگونه امام معصوم از چنین جریان مهمی بی‌اطلاع است و با علم امام و مقام امامت منافات دارد. از همه اینها گذشته هدف حسین(ع) از حرکت به سوی کربلا چه بود؟ آیا برای ریاست و تشکیل حکومت بود یا برای نهبی از منکر و یا به قول عوام برای شفاعت کردن از گنه‌کاران امت، خودش را به کشتن داد؟ دیگر آنکه چرا زن‌ها و بچه‌ها را با خودش آورد؟ کسی که می‌داند کشته می‌شود، چرا به خانواده‌اش زحمت سفر را تحمیل می‌کند؟ مصیبت و داغ مردان برای آنان کافی است، چرا مراثت اسارت به آن افزوده گردد؟

اینها و نظائرش بحث‌هایی است که در ایام عاشورا توسط آیت‌الله شهید دستغیب در سالیان پیش انجام گرفته و قسمت‌هایی از آن ثبت شده است. بیست مجلس از این سخنرانی‌ها به نام کتاب «سیدالشهداء» به چاپ رسیده است و با مطالعه این کتاب که به زبانی بسیار ساده و قابل فهم برای عموم بیان شده است، از مطالعه بسیاری از کتاب‌هایی که در این زمینه نوشته شده، خواننده بی‌نیاز می‌شود.

همچنین در این کتاب شریف هدف عالی حسین(ع) را معرفی ایمان و حقیقت بندگی دانسته و شأن آقا را بالاتر از قیام به خاطر ریاست دنیوی و تشکیل حکومت به جهت مادی آن می‌داند. در این کتاب ثابت می‌کند که حسین(ع) می‌دانسته در سفر کربلا کشته می‌شود و وظیفه خطیرش اقتضای می‌کرده حرکت کند و دین اسلام را با کشته شدنش حفظ نماید و بدون اینکه خود را به هلاکت بیندازد، هدف حاصل نمی‌شد و بلکه اگر به کربلا نمی‌رفت، خود را به دست خودش به هلاکت همیشگی افکنده بود. بردن زن‌ها و بچه‌ها نیز ضروری بود تا جلوی تبلیغات سوءبعدهی بنی‌امیه را بگیرد و آنان را مفتضح نماید و در حقیقت اسارت زن‌ها متمم قیام و شهادت ابی‌عبدالله(ع) بود تا نهالی را که نشاند، آبیاری کنند و بارور گرداند.

خطبه شعبانیه

در آخرین روزهای ماه شعبان، رسول خدا(ص) در خطبه نماز جمعه مطالب لازم و عام‌النفعی راجع به برنامه اسلامی ماه مبارک رمضان تذکر فرمود. نخست بزرگی این ماه عزیز را رساند که بهترین ماه‌هاست، شب‌هایش بهترین شب‌ها و روزهایش بهترین روزهاست. در این ماه شریف، خداوند بندگانش را به مهمانی دعوت فرموده است و پذیرائی‌های مناسب مقامش از آنان می‌فرماید؛ نفس‌هایشان تسبیح و خوابشان عبادت و اعمالشان پذیرفته و دعایشان مستجاب است، لذا پیغمبر(ص) مسلمانان را به دعا و نیت راست و دل پاک تشویق می‌فرماید تا از خدا بخوانند به روزه و خواندن قرآن در این ماه موفق گردند و مشمول رحمت‌های الهی گردند، مخصوصا در اوقات نمازهای واجب دست به دعا بردارند که بهترین ساعات است و خداوند در این ساعات نظر لطف به بندگانش داشته، مناجاتشان را پاسخ و دعایشان را مستجاب می‌فرماید. سپس به رعایت زیردستان سفارش می‌فرماید و مخصوصا افطار دادن را به مقدار توانائی هرکس تاکید می‌فرماید.

استعاذه

بشر ضعیف آفریده شده و با اقتضائات مادی و شهوانی که در نهادش نهفته است و اسباب غفلت و دوری از یاد خدا و آخرت از درون و بیرون برایش آماده شده است و دشمن بزرگش شیطان مرتباً خود و فرزندان و یارانش در

ولی اگر نشناسد یا بشناسد، اما اعتناء ننماید. هر چند سایر جهاتش خوب باشد، مثلاً عباداتش کامل باشد او را سودمند نخواهد بود و تعبیری که در همین کتاب می‌خوانید چون پرنده‌ای که بال و پرش سالم است، ولی سنگ بزرگی به پایش بسته‌اند، می‌شود و خلاصه حقوق مانع اصلی در پیشرفت معنوی و نجات از موافق آخرتی است. اگر کسی آن را اداء کرد، این مانع را از پیش پای خودش برداشته است، وگرنه باید از حسناتش به صاحبان حق بدهد یا اگر ندارد از گناهان آنها بردارد در آن روزی که بیچاره آدمی نیازمند به حسنه است و محتاج به شفاعت تا از گناهانش کم شود و بر حسناتش افزوده گردد. کتابی که به این نام از شهید محراب آیت‌الله مجاهد سید عبدالحسین دستغیب می‌خوانید بحث‌های جالبی در این زمینه است که با همان بیان شیوا و رسا در ضمن داستان‌ها و روایات شیرین پرورانیده است.

نفس مطمئنه

شکی نیست که حقیقت و ذات آدمی عبارت از جان و نفس ناطقه اوست که غیر از بدنش می‌باشد و اعجوبه آفرینش است که هر کس آن را بشناسد، خدای خودش را نیز شناخته است و معرفه‌النفس همراه معرفه‌الرب بوده و در قرآن مجید سیرالنفس را یکی از راه‌های خداشناسی چون سیر آفاق دانسته است. برای تجرد نفس یعنی از عالم ماده نبودن و جسم نبودنش استدلال‌های متعدد شده است و آثار عجیب نفوس و تاثیر آن در عالم ماده را مورد بحث‌ها قرار داده‌اند.

پیشرفت حقیقی انسانی در تزکیه نفس و سیر کمالات آن می‌باشد. اگر آن را رها کند، شخص را به بدی او می‌دارد و تعبیر قرآن اماره، یعنی بسیار وادارنده به بدی‌ها می‌گردد، ولی اگر با موعظه و اندرز با تفکر او را به بدی‌هایش آشنا سازند، خودش را ملامت می‌کند و به اصطلاح قرآن مجید لوامه می‌گردد. همان نفسی که ملهمه است خوبی و بدی‌هایش را پروردگارش به او الهام می‌فرماید، هر چند ثبات پیدا نکرده، گاهی رو به بدی می‌رود، ولی با تذکر و تنبیه باز می‌گردد تا وقتی که دیگر یک طرفی گردد و ثبات و قرار بیابد و تعبیر قرآن مجید مطمئن شود، آن وقت است که به سوی پروردگارش بازگشت می‌نماید، در حالی که از خدا خشنود است و خدا نیز از او خشنود می‌باشد و در جوار بندگانش خاص خداوند یعنی محمد و آل محمد صلوات‌الله علیهم اجمعین در می‌آید و در بهشت خاص خداوندی داخل می‌گردد. اینها بحث‌های جالبی است که توسط شهید محراب حضرت آیت‌الله سید عبدالحسین دستغیب رضوان‌الله علیه انجام گرفته و با بیانی بسیار ساده این قسم مطالب عالی را پیاده می‌نماید. از تشبیهاتی که بین نفس و رب می‌کند راه خداشناسی را می‌آموزد و با مثال‌های جالبی که می‌آورد و در ضمن روایت و داستان و معجزه تجرد نفس را می‌فهماند و به اصطلاح با یک تیر چند نشان می‌زند. مراتب نفس را از «اماره» ای تا لوامه بودن و مطمئنه شدن برمی‌شمارد و شرح می‌دهد و آنگاه تشویق می‌کند بکوشند تا به مقام اطمینان نفس برسند یا لاقلاً لوامه باشند و در امارگی نمانند.

بندگی: راز آفرینش

شرح خطبه فدکیه حضرت زهرا(س)

یکتاشناسی و یکتاپرستی که بخش نخستین این خطبه شریف را تشکیل می‌دهد به معرفی کارهای خدا اختصاص دارد جهان و جهانیان را بدون سابقه و ماده قبلی آفرید بی‌آنکه نیازی به آفرینش آنها داشته باشد تنها برای نمایش حکمت و نشان دادن قدرت بود تا بشر به طوع و رغبت به چنین خدای دانا و توانا، مهربان و سپاسگزار رو بیاورد و

ضایع می‌سازد و مانع تفکر در منع حق می‌شود و از تعبیر نهج‌البلاغه که هولناک‌ترین چیزها را پیروی هوی و درازی آرزو می‌داند که از حق باز می‌دارد و آخرت را به فراموشی می‌اندازد، یاد می‌کند و مضرات غفلت را برمی‌شمارد.

بهشت جاودان

شرح و تفسیر سوره شریفه الرحمن
در ۲۵ سال قبل بحث تفسیر شهید آیت‌الله دستغیب به سوره الرحمن رسید و چندین ماه سخنان جالبی در شرح این سوره مبارک عنوان فرمود که به صورت کتاب زیننده‌ای به نام فوق منتشر گردید. از صفت رحمانیه خداوند شروع می‌شود، رحمتی که همه را فرا گرفته است، همان رحمانی که قرآن را یاد داد و انسان را آفرید و بیان را به او یاد داد. آنگاه از نعمت نظم خورشید و ماه و جریان افلاک، آسمان برافراشته و زمین گسترده و میوه‌ها و دانه‌ها و نعمت‌هایش سخن می‌فرماید و نزد یاد هر نعمتی جن و انس را مخاطب می‌فرماید که به کدامیک از نعمت‌های پروردگان تکذیب یا کفران می‌نمایند. از جمله نعمت‌هایی که در این سوره یاد فرموده است آفرینش انسان از خاک و آفرینش جن از آتش را برمی‌شمارد. از پروردگار دو مشرق و دو مغرب از برخورد دو دریای شور و شیرین، با هم و از کشتی‌های کوه‌پیکر در دریاها سخن می‌رود. مردمان را آشنا می‌سازد که هر کس و هر چه بر زمین است از بین رفتن است و تنها وجه پروردگار پایدار می‌ماند. همه به او نیازمندند و از او درخواست می‌نمایند و اوست که همیشه عطاکننده است.

مظالم

زندگی فردی برای بشر میسر نیست و از وقتی که متولد

برای آگاهی برداشتن حجاب را از چشم دل ضروری می‌شمارد، حرکات کمی و کیفی را نشانه محرک دانا و اصلاً آفرینش را برای پی بردن به علم و قدرت بی‌پایان خداوند می‌داند.

آیات خدا را تذکر می‌دهد، نر و ماده و دوستی همسر و خواب و آثار شگفت و کرات آسمانی با حرکات منظم و ابرهائی که مسخرند و بدن انسان و قدرتهائی عجیبی را که در آن به کار رفته است، یادآور می‌شود. از تسبیح ملکوتی موجودات و نظر استقلالی و مرآت و مراتب یقین سخن می‌رود و امنیت را نتیجه ایمان می‌داند، نه دانش تنها و ثابت می‌کند که اگر در بندگی خالص شوید، چشمه‌های رحمت از دل‌هایتان جاری می‌شود.

در بحث توحید ذاتی ثابت می‌کند که تعدد در واجب‌الوجود محال است و حلول و اتحاد کفر آنگاه وحدت خالق را از وحدت خلق و ربط و ارتباط بین آفریده‌ها و هدف از آفرینش آنها را نشانه یکتائی آفریدگارش می‌داند. از شرح صدر سخن می‌گوید و نشانه‌های آن را برمی‌شمارد و از اینکه هستی مطلق قابل تعدد نیست پرده برمی‌دارد و برای معیت خدا به موجودات به معیت روح به بدن تشبیه می‌کند و از احاطه نفس احاطه رب را می‌فهماند و معیت قیومیه را همان رحمت رحمانیه و رحیمیه خدا می‌داند و از روایتی جالب منتهای قرب بنده را به خدا به برکت ملازمت نوافل بیان می‌کند. در بحث توحید صفاتی، همه صفات را به علم و قدرت حق برمی‌گرداند و خدا را در صفات نیز بی‌مانند می‌داند، آنگاه کمالات تکوینی بلکه کسبی همه موجودات را نیز از خدا دانسته، لذا جز او را سزاوار حمد بالاستقلال نمی‌داند.

در بحث دیگر ولایت و اعتقاد به معاد را شرط توحید دانسته، برهان رب را مرتبه‌ای از عصمت برای مخلصین معرفی می‌کند و به مناسبت از مقام والای بندگی و مراتب توبه و به‌خصوص توبه خاص‌الخاص که از بسیاری از اشکالات پاسخ می‌دهد بحث می‌کند. در جلسات آخر حدیث عنوان بصری از حضرت صادق (ع) را مورد بحث قرار می‌دهد و اندرزهای حضرت را برای برطرف کردن مزاحم‌ها و موانع در راه خداشناسی و توحید برمی‌شمارد و ریاضت‌های شرعی را از زبان امامان (ع) بازگو می‌نماید.

همچنین فرمایش حضرت موسی بن جعفر (ع) را به هشام عنوان می‌کند که چگونه درازی آرزوها عقل را

شهید دستغیب چندین سال به تالیف و تدوین کتاب ارزنده «گناهان کبیره» همت گماشت و به‌حق شاهرکار آثار خودش را تقدیم اجتماع نمود. به فرموده خودش کتاب «گناهان کبیره و قلب سلیم» حاصل عمر من است. با اینکه از نظر علمی بسیار غنی است و از نظر مدرک چیزی فروگذار نشده است، در عین حال از پیچیدگی عبارت و غلاظت سخن خالی است و با بیانی رسا و شیوا مطالب را می‌رساند.

می‌شود در کانون خانواده با پدر و مادر، برادر و خواهر و سپس بستگان دیگر آشنایی پیدا می‌کند در مدرسه و سپس اجتماع با دیگر سر و کار دارد و خلاصه حق‌هایی بر دیگران پیدا می‌کند و دیگران نیز نسبت به او حقوقی خواهند داشت، اثر شخصی حقوق دیگران، از پدر و مادر و بستگان و سایر افراد از همکلاسی‌ها، همسفری‌ها، هم‌صحبتی‌ها، همسایه‌ها، هم عقیده‌ها را بشناسد و از عهده اداء آن برآیند، تکلیف مهم الهی را انجام داده و موانع پیشرفت معنوی خودش را از میان برداشته است،

در ایام فاطمیه (ع) حضرت آیت‌الله شهید دستغیب سخنرانی‌هایی به مناسبت آن ایام درباره حضرت زهرا (ع) نمودند که حاصل آنها به صورت کتاب مزبور، همچنین بندگی راز آفرینش را چاپ کرد. در این کتاب نخستین آیاتی از قرآن مجید که درباره عظمت شأن حضرت زهرا (ع) است مورد بحث قرار می‌گیرد.

دعوت فرستادگانش را پاسخ بگوید و از رحمت خودش بهشت و دوزخ را نیز معین فرمود بلکه مردمان کج نروند و به هلاکت نرفتند.

از آنجا که غرض از آفرینش بندگی خداست همانطور که صریح قرآن است که هر چه در آسمان‌ها و زمین است به خاطر انسان است و انسان را به خاطر بندگی خودش آفریده است و بدیهی است بندگی باید پس از شناسائی باشد تا معبودش را نشناسد، نه او را می‌پرستد. لذا، راز آفرینش در بندگی خدا خلاصه می‌شود که معرفت در ضمن آن افتاده است.

در این خطبه شریف با عباراتی فصیح این حقیقت را آشکار فرموده و با شرح جالب و بیان ساده برای عموم توسط شهید محراب آیت‌الله دستغیب تفهیم گردیده است بنابراین عنوانی بهتر از «بندگی راز آفرینش» برای این کتاب سراغ نداریم.

ایمان

اگر دین برایمان به خدا استوار است و حقیقتش عقد قلبی و گروهش دل می‌باشد آثار عجیبی که برای آنست عبارتست از صبر که خود بر اقسام مختلف می‌باشد صبر بر طاعت و معصیت و مصیبت.

و از آن جمله بیم و امید به خدا است تنها از خدا بترسد و به او امیدوار باشد از آثار ایمان دوستی خداست که خدا را از هر چه غیر او است بیشتر می‌خواهد تا کارش به آنجا می‌رسد که علاقه‌ای بغیر خدا ندارد و هر کس و هر چه را هم که دوست بدارد به خاطر خداست.

از آثار ایمان زهد است که حقیقتش عبارت از بی‌میلی به دنیا است و امر قبلی است.

از آثار ایمان خشوع برای حق و یاد او است و این معنی در دل نرم پیدا می‌شود نه در دل‌های سخت.

باید واضح شود که اسلام غیر از ایمانست ایمان خیردار شدن دل و باور داشتن آنچه زبان اقرار کرده است می‌باشد.

در این کتاب شریف این قسم مطالب و صدها مطلب جالب دیگر را از کسی می‌خوانید که مدارج ایمان را خودش طی کرده و این اثر نفیس را از خودش به یادگار گذاشت.

عدل

ستم از کسی سر می‌زند که کمبود داشته باشد تجاوز به مال یا جان یا ناموس دیگری می‌نماید تا دفع شهوت نماید یا خشم خودش را فرو نشاند یا بیش از حد انتقام بگیرد تا دلش خنک شود و در هر صورت کمبودی که در خود احساس می‌نماید جبران نماید.

اما همه این اسباب در خداوند تبارک و تعالی محال است غنی مطلق که به هیچوجه نیازی در او راه ندارد و همه کمبودها را باید عطای او جبران نماید چگونه از او ظلم سر می‌زند؟

بحث‌های متعددی در این موضوع پیش می‌آید از آن جمله جبر و تفویض و تعیین مقدرات و به اصطلاح قضا و قدر - لوح محفوظ و نظائر اینها - مثلا چرا بعضی فقیر و گروهی غنی و بعضی مریض و فلج یا کور و کر و ناقص الخلقه و دیگران سالم باشند؟ از این مواردی که در سطح کوتاه و فکر ناقص منافات با عدل به نظر می‌آید.

آیت‌الله شهید دستغیب با آن توفیق خدادادی که با بیان ساده داشت این بحث‌ها را عنوان کرده و پاسخ‌های کافی به هر یک از این اشکالات داده است و راستی با مطالعه آثار ایشان در این بحث‌ها رفع اشکالات شده و موجب استحکام عقیده نیز می‌گردد و همانطور که سبک آن شهید است با ذکر داستان‌ها و مثال‌ها و شواهدی از روایات و آیات تنوع در مطالب را رعایت نموده بدون اینکه خواننده

خواندن او مانند دیگران و غیر آن بحث می‌کند.

در بخش دیگر از پذیرفتن بدون تحقیق حرف فاسق منع می‌فرماید و راستی بسیاری از فتنه‌ها و نزاع‌ها در نتیجه پذیرفتن دروغ اشخاص فتنه‌انگیز است که از روی غرض‌های شخصی دو نفر یا بیشتر را به جان یکدیگر می‌اندازند.

در بخش دیگر از برادری ایمانی میان تابعین پیغمبر (ص) سخن می‌رود که همه را چون برگ‌های یک درخت و اعضای یک بدن می‌داند لذا در برابر ناراحتی یک فرد سایر افراد نمی‌توانند بی‌تفاوت باشند پس اگر با مدارا و نصیحت چاره آشوبگر نشد باید با زورگو به منطق زور معامله کرد و پیش از دامنگیر شدن آشوب، آشوبگر را بر سر جایش نشاند البته با رعایت عدالت و تقوی و جنبه خدائی و روحانیت در جنگ و صلح.

آنگاه برای نگهداری یگانگی در اجتماع مسلمین، باید عوامل پراکندگی را جستجو کرد و از بین برد چیزهای عمده‌ای که دل‌ها را از یکدیگر می‌برد در گمان به یکدیگر بردن و در نتیجه تجسس و پی‌جوئی کردن، سپس مسخره نمودن و به لقب زشت و دشنام یکدیگر را یادن تا برسد به غیبت کردن و به یکدیگر فخر فروختن و نظائر آن یافت می‌شود.

در این سوره شریف برای پیشگیری از این امور دستور فرموده یکدیگر را مسخره نکنید چه بسا آنرا که مسخره می‌کنید از شما بهتر و کم‌عیب‌تر باشد و به لقب زشت یکدیگر را یاد نکنید و از پی‌جوئی کار دیگران نهی و گمان بد را گناه و غیبت کردن را مردارخواری می‌داند.

سرای دیگر

شرح و تفسیر سوره شریفه واقعه

عمده این کتاب گزارشات قیامت است که از همان نخستین آیه از وقوع «واقعه» و قضیه بزرگ که هیچگونه دروغی در آن نیست خبر می‌دهد که بالا برنده و پائین آورنده است چه افتاده‌هایی را که به درجات بالا و چه بزرگواری را که خوار می‌کند و از زلزله کوه خوردن خبر می‌دهد.

در چنین روزی مردمان به چند دسته تقسیم می‌شوند: خوبان و بدان و مقربین. خوبان دوستان علی (ع) می‌باشند، همان نیکوکارانی که نیکی‌هایشان بر بدی‌هایشان فزونی دارد. آنگاه سخن از پذیرائی‌های بهشتی از اصحاب یمین و سابقین می‌فرماید، از شراب جالبی که سردرد و بی‌هوشی ندارد، بلکه محبت و خواست می‌افزاید و از میوه‌ها و گوشت مرغ بهشتی و برخوردار از همسر مهربان و با وفا و زیبا بنام «حورالعین» سخن می‌رود. در برابرشان برای

شهید محراب آیت‌الله دستغیب درباره خطبه حضرت زینب (ع) در مجلس یزید سخنرانی فرموده و آن را شرح و توضیح داد و خطبه‌اش را در شام کرامت او دانسته و شرافت زینب را به علم و عمل می‌رساند و از زهد زینب از سخاوت، حیا، مروت و غیرت و خلاصه از خصلت‌های دوازده‌گانه انبیاء در او برمی‌شمارد، شجاعتش را می‌ستاید و مجلس ابن زیادش را میدان نبرد همچون کربلا برایش بازگو می‌نماید.

اصحاب شمال، باد گرم و آب جوشان و آتش سیاه و شراره‌های کوه‌پیکر است از نیش مارها و عقرب‌ها به آب آتشین پناه می‌برند و از شدت تشنگی آن را چون شتر مبتلا به استقاء می‌آشامند و شکم‌ها را از آن آب جوشان پر می‌کنند.

در بخش دیگر استدلال‌های جالب و فطری برای مبدء و معاد می‌آورد. از نطفه‌ای که در رحم افکنده می‌شود آفریدن انسان را یادآور می‌گردد، آنگاه می‌فرماید شما که آفرینش نخستین را دیدید باید به معاد ایمان بیاورید آنگاه از زراعت و آب آشامیدنی و باران و درخت آتشنا و مطالب دیگر برای مبدء و معاد بحث می‌شود و در آخر از معارف قرآن سخن می‌رود. از گرمی بودن قرآن و گرم آن به تفصیل سخن می‌گوید. هر کس می‌تواند از بخشش قرآن بهره‌مند شود، اگر طالب معارف است یا خواهان شفای از بیماری جهل یا بدن یا روان با جوی ثوابت آخرت از این خوان گسترده الهی می‌تواند خواسته‌اش را بیابد.

این کتاب شریف که چون دیگر آثار شهید آیت‌الله دستغیب همراه به امثال‌های و داستان‌ها، اخبار و احادیث است به مضمون «سخن که از دل بر آید لاجرم بر دل نشیند» یقین برای افراد جویای حقیقت نافع است و جوانان سرخورده از مکتب‌های منحرف و کتاب‌های گمراه‌کننده را چراغ راه است.

۸۲ پرسش

در سال ۱۳۳۴ شمسی عبد صالح مرحوم محمد خالص که مردی وارسته و اهل مطالعه بود اشکالات متعددی که در اصول عقائد و مسائل فقهی و متفرقه داشت به صورت جزوه‌ای خدمت شهید آیت‌الله دستغیب تقدیم کرد و از ایشان در خواست نمود پاسخ سوالات را بنویسد.

هر چند پاسخ‌های ایشان مختصر و فشرده بود ولی از بس برای آن مرحوم جالب توجه بود اجازه طبع آنرا از آیت‌الله شهید گرفت و بنام کتاب ۸۲ پرسش به چاپ رسید و سخت مورد استقبال همگان گردید به قسمتی که به سرعت نسخه‌های آن نایاب گردید و در چاپ‌های بعد تجدیدنظری شد و کامل‌ترین آن، چاپ هفتم است که در سال آخر عمر شهید تنظیم گردید و با دو مسئله جدید یکی ظهور حضرت مهدی (ع) و دیگر فقیه تعلم آن شهید پاسخ داده شده و مقالاتی درباره عبادات در قطبین و بردگی در

اسلام منتشر شد.

بخش نخستین آن پرسش‌هایی درباره توحید، نبوت امامت عدل معاد می‌باشد شبهاتی که در بعضی احادیث یا عبارات نهج‌البلاغه به نظر می‌رسید از قبیل تعبیر بمکر خدا یا گمراه کردن خدا و همچنین عالم در؟؟ و قبول سعادت و شقاوت ارواح و مسئله بدا، زیادتی و کمی عمر با تأثیرش در عبادت و معصیت بدون اینکه اختیاری باشد آیا با عدل منافات ندارد؟ و ...

معارف از قرآن

شرح و تفسیر و سوره شریفه حدید

روایتی از حضرت سجاده (ع) در همین کتاب نقل می‌نماید و مضمونش این است که خداوند می‌دانست در آخر زمان عده‌ای می‌آیند و شیفته خدانشناسی هستند، لذا سوره توحید و شش آیه نخستین سوره حدید را فرستاد.

در شش آیه نخستین این سوره از تسبیح همه موجودات سفلی و علوی، ملکی و ملکوتی برای خداوند و همچنین از عزت و حکمت بی‌پایان و مالکیتش بر آسمان‌ها و زمین و زنده کردن و میراندنش سخن می‌رود و اینکه او بر هر چیزی بسیار توانا است.

از علو العالی و مبدء همه موجودات بودن و همچنین مرجع همه آنها بودن از آشکار و به نهان بودن خداوند و علم بی‌پایانش به همه موجودات بحث می‌کند و به خوبی روشن می‌نماید. هیچ گونه ابهام و اشکالی در اول و آخر بودن و ظاهر و باطن بودن خداوند نیست، آنگاه اول و آخر نسبی و ظاهر نسبی به اسماء و افعال و صفات و باطن بودن نسبت به ذات را تشریح می‌نماید.

سپس از آفرینش آسمان‌ها و زمین در شش دوران و برخی از افعال خداوندی چون رویاندن نباتات سخن می‌گوید و آنگاه از معیت قیومیه حق و آگاهی به آنچه مردم‌مان می‌کنند صحبت می‌فرماید. از کم کردن روز و داخل کردن در شب و برعکس و آگاهی از گمان‌ها، خیال‌ها و اعتقادات بحث می‌نماید. سپس بحث وافر در موضوع اتفاق در راه خدا و ارزشی که برای آن است و آثاری که در دنیا و آخرت خواهد داشت و از ایمان به خدا و آیات قرآنی که به رسول گرمی‌اش فرو فرستاده تا ما را از تاریکی‌های جهل و بی‌ایمانی به روشنایی‌های دانش و ایمان بیرون آورد، می‌نماید. آنگاه از قیامت و گرفتاری‌های منافقین در آن روز و التماسشان به مومنین برای دستگیری صحبت می‌کند. آنگاه از مومنین می‌خواهد که دلشان برای یاد خدا خاشع گردد و چون پنهان نباشند که در ازای آرزوهای آنان را به قساوت قلب مبتلا ساخت و بیشترشان فاسق شدند.

پس از مطالب چندی از بی‌اعتباری دنیا و بازیچه و اسباب سرگرمی بودنش سخن می‌رود و مثل‌هایی بر آن می‌زند

و به‌خوبی واضح می‌نماید که چگونه دنیا متاع فریب است و سرابی بیش نیست، لذا سزاوار است که انسانی به آموزش خداوندی پیشی بگیرد و دل به بهشت جاودان ببندد که عرض آن همچون آسمان‌ها و زمین است.

رازگویی و قرآن

شرح و تفسیر سوره شریفه مجادله

بخش نخستین این کتاب از مسئله اظهار شروع می‌شود جمله‌ای که به عنوان طلاق دائم در جاهلیت مرسوم بوده و قرآن از آن نهی و این کلام را مردود شمرده و برایش کفاره معین فرموده است به شرحی که در این کتاب می‌خوانید.

سپس از دشمنان خدا و سرنگونی آنها همچون پیشینیان و عاقبت بدشان بحث می‌نماید و در آخر نیز از کسانی که با آنان دوستی می‌نمایند، یاد می‌فرماید و آنان را سخت توبیخ فرموده از زشتی کارشان و بی‌نیاز نکردن اموال و اولادشان و عذاب دردناکشان صحبت‌ها می‌فرماید.

در بخش دیگر این کتاب موضوع «نجوی» یعنی سخن به راز گفتن را عنوان می‌کند و از احاطه علمی خداوند به سخنان پنهانی و حضور خداوند نزد «نجوی» سخن می‌رود. به دنبال این بحث از نجوای کفار و منافقین بر علیه پیغمبر (ص) و توطئه‌گری‌هایشان خبر می‌دهد و بالاخره نجوی را از شیطان می‌داند تا مؤمنین را آندوهناک سازد، ولی برای کسانی که به خدا تکیه دارند چه زیانی می‌تواند داشته باشد.

در بخش بعدی از حکمی که برای امتحان مؤمنین آمده بود بحث می‌کند که هر کس بخواهد با پیغمبر سخن به راز گوید، باید پیش از آن در راه خدا صدقه دهد و حسب تفسیرهای معتبر تنها علی (ع) به این حکم عمل کرد و سپس آیه نسخ شد. در آخرین بخش از پیروزی حق بر باطل و دشمنان با دشمنان خدا صحبت می‌کند و صریحاً می‌فرماید کسانی که ایمان به خدا و روز جزا دارند، با دشمنان خدا دوستی نمی‌ورزند، هر چند از بستگان نزدیکشان باشند.

قلب قرآن

شرح و تفسیر سوره شریفه یس

نام این کتاب از روایتی اقتباس شده که می‌فرماید برای هر چیزی قلبی است و قلب قرآن سوره یس است. در دو ماه مبارک رمضان آیت‌الله شهید دستغیب در شرح و تفسیر این سوره مطالب جالبی بیان داشتند که خلاصه آن به این عنوان منتشر گردید.

نخست در باره رسالت خاتم‌الانبیاء و قرآن مجید که بر این انداز فرستاده شده، بحث می‌کند و از سرکشی کفار که اندازهای خداوند بر دل‌هایشان بی‌اثر است سخن می‌گوید و ترسانیدن از خدا را تنها برای پیروان قرآن که از خدا در نهان می‌ترسند می‌داند.

در بخش دیگر این کتاب از آیات خداوند سخن می‌رود که چگونه زمین مرده را زنده کرده و از آن دانه‌ها و میوه‌ها و چشمه‌ها و درختان انگور و خرما بیرون می‌آورد تا مردمان بخورند و سپس آفریننده‌شان را بنمایند. از آیات دیگر خداوند آفرینش جفت‌ها را از زمین و از خودشان دانسته از شب که از روز می‌کاهد سخن می‌گوید از حرکت آفتاب، از منزل‌های قمر و به‌طور کلی از همه ستارگان که در فضای بیکران پخش هستند و از کشتی‌های پر بار در دریاها بحث می‌کند.

در بخش دیگر از برپائی ناگهانی قیامت

قیامت و قرآن

شرح و تفسیر سوره شریفه طور

عمده گرفتاری‌های فردی و اجتماعی ناشی از بی‌دینی و ضعف اعتقاد به روز جزا می‌باشد، چون از خدا بی‌خبریم، دل‌هایمان مرکز شیاطین شده و روزگاران به سرگرمی‌های دنیا که لهو لعب است می‌گذرد، لذا بیماری‌های مهلکی که نتیجه روی آوردن به دنیا و روی گردانی از آخرت است، در ما پیدا شده است. حرص، حسد، کینه و غیره از برخورد منافع، مادی پیش آمده، رقابت‌های منفی کار را به فتنه‌انگیزی تا برسد به جرح و قتل می‌کشاند، لذا زندگی سخت می‌شود.

سوره طور از سوره‌هایی است که عمده آن مربوط به معاد و ثواب‌ها و عقاب‌ها، نعمت‌ها و نعمت‌ها، راحتی‌ها و شکنجه‌هاست با آن بیان لطیف و دلنشین که از مرد خدا آیت‌الله شهید دستغیب شرح و تفسیر می‌شود بر دل‌های پاک چه اثری خواهد داشت.

بخشی از این کتاب مربوط به دعاست که چه شیرین پرورانیده که دعا گدائی است نه دستور و موجب ارتقای درجه است، ولی شرطش دل بریدن از غیر خداست. باید به خدا حسن ظن داشت و در دعا جدی بود و دیگران را نیز در دعا شریک کرد، حاجت را به زبان آورد و پیش از ذکر حاجت حمد و ثناء خدا را ترک نکرد و همچنین باید از موانع اجابت دعا پرهیز نمود که از آن جمله خوردن مال حرام و آه مظلوم است.

در بخش دیگر این کتاب به مناسبت دستور به صبر، در آیه شریفه صبر را عنوان می‌فرماید و اقسام آن را برمی‌شمارد و از صبرکنندگان داستان‌های جالبی نقل می‌کند که موجب عبرت است. در آخرین قسمت از سحرخیزی و آثار نیک آن و برکات نماز شب در دنیا و آخرت بحث شده است به قسمی که خواننده را بر سر شوق می‌آورد که سحرها رو به درگاه بی‌نیاز آورد.

نبوت

در بحث نبوت کتابی جامع با بیانی رسا و بسیار ساده از شهید محراب آیت‌الله دستغیب، نخست از روی دلیل عقل ثابت می‌کند که بشر چون مدنی الطبع است و خواهی نخواهی اجتماعی است، نیاز به مقرراتی دارد تا در موارد اصطکاک منافع طبق آن مقررات عمل شود و از حیث معنویت نیز هر فردی نیاز به راهنما داشته تا بتواند به سعادت ابدیش برسد؛ سپس با ذکر مثالی نتیجه می‌گیرد که قانونگذار باید حتما محیط بر مصالح و مفاسد امور در همه دوره‌ها و برای همه جاها باشد. از این گذشته باید بی‌غرض بوده و قوه مجریه نیز داشته باشد و راستی در قانون الهی هر فرد معتقدی ملزم است در تنهایی یا جمع آن را اجراء نماید. سپس لزوم عصمت را در انبیاء یادآور می‌شود، نه تنها عصمت از گناه بلکه از سهو و خطا و اشتباه، آنگاه برتری انبیاء نسبت به زیردستانشان را یادآور می‌شود.

ادعای مدعی نبوت باید با عقل سازگار باشد و از معجزات موقت و باقی سخن می‌رود و علوم مختلف در قرآن مجید را با ذکر نمونه‌هایی از طب و هیئت و فقه و اخلاق و خبرهای غیبی آن، معجزه بودن قرآن را از جهات مختلف بیان می‌نماید. از سه سوره تبت و کوثر و روم و خبرهای غیبی که در آنهاست، از آب دهان پیغمبر و معجزات زبان محمد(ص) و استجابات دعاهایش سخن‌ها می‌گوید و محمد(ص) را گواه بر علم و قدرت خداوندی و صفات کمالیه‌اش را مظهر صفات خداوندی می‌داند از عفوشت داستان‌ها نقل می‌کند.

در بخش دیگر از این کتاب هدف از بعثت انبیاء را بحث می‌کند که با استشهاد به آیات قرآن تکامل انسانیت و

کتاب خطبه‌های جمعه علاوه بر مجموعه‌ای از معارف و مواعظ و اخلاقیات، تاریخچه‌ای از خاطرات و حوادث تاریخی دو سه ساله اول انقلاب است. تحکیم مبانی جمهوری اسلامی و اصل ولایت فقیه، مبارزه با کفار و تقویت جبهه‌ها، کمک به آسیب‌دیدگان و جنگ‌زدگان و بازدید از مجروحین جنگی و بیماران - کشف لانه‌های تیمی منافقین و معرفی آنها و مطالب دیگری که برای اجتماع ما همیشه نافع است، در این خطبه‌ها چشمگیر می‌باشد.

مقام قرب جای دارند و به این مناسبت فرق میان مکان و مکانست مورد بحث قرار می‌دهد و به مناسبت «مقصد صدق» راستی در گفتار و نیت با خدا و خلق و همچنین صدق در مقامات از آن جمله یقین صادق و کاذب را مشروحاً بیان می‌نماید.

معراج

شرح و تفسیر سوره شریفه و النجم

این کتاب در سه بخش تنظیم شده است: نخست درباره معراج جسمانی پیغمبر اکرم اسلام است که به‌طور اجمال و سرریسته در ابتدای سوره اسراء تذکر فرموده است که در شب معراج. حضرت محمد(ص) از مسجدالحرام به مسجد اقصی برده شد و از آنجا برای دیدن آیات خدا به آسمان‌ها رفت و در این سوره مبارکه جریان مشاهدات ملکوتی آن حضرت را بیان فرموده است. سخن از مقام قرب حضرتش می‌رود و آنچه در آن مقام به او بدون واسطه وحی کرد از سدره‌المتنی و جنه‌الماوی و آیات عظیمی که مشاهده کرد که از آن جمله بزرگ‌تر آیه خدا، علی(ع) را دید.

در همین بخش از شب‌هایی که درباره مسئله معراج کرده‌اند پاسخ‌های متین و جالبی می‌دهد و از مشاهدات پیغمبر(ص) درباره ملکوت زنها به‌خصوص، شرح می‌دهد و خلاصه برای کسانی که مایلند با این مطلب ضروری قرآن آشنا شوند، مدرک معتبر و جالبی خواهد بود.

صحبت می‌کند که مهلت وصیت هم به کسی داده نمی‌شود و حتی نمی‌توانند به خانه‌هایشان باز گردند. هنگامی که در صور دمیده می‌شود مردگان زنده شده به سوی پروردگارشان به حرکت می‌آیند و از موقف دهشت و وحشت یاد می‌کنند. آنگاه از بهشتیان و سرگرمی‌هایشان که با همسرانشان بر تخت‌ها تکیه زده‌اند و انواع نعمت‌های گوناگون برایشان صحبت می‌کند. از مجرمین و شیطان‌پرست‌هایی که برخلاف عهدی که با خدا کرده بودند با دشمن خودشان شیطان سازش کردند و از صراط مستقیم بندگی خدا روی گرداندند و دوزخی که به واسطه کفر به آن مبتلا شده‌اند، یاد می‌نماید و اینکه چگونه بر زبان‌های دوزخیان مهر زده می‌شود و دست‌هایشان و پاهایشان به آنچه کرده‌اند گواهی می‌دهند.

و بالاخره در بحث‌های آخر این کتاب دوباره سخن از معاد می‌رود که چگونه استخوان‌های پوسیده را همان کس که آن را آفریده است، می‌آفریند. همان خداوندی که از درخت سبز آتش بیرون می‌دهد و آسمان‌ها و زمین را آفریده است.

حقایق از قرآن

شرح و تفسیر سوره شریفه قمر

در این کتاب بسیار شیرین صدها مطلب متنوع و جالب آمده که معلومات دینی هر کس را زیاد می‌کند.

از نزدیکی قیامت و مواعظ لازم در این زمینه و مطالب کتاب شروع می‌شود و نشانه نزدیکی آن را شق القمر می‌شمارد و به شبهاتی که در این باره شده به بهترین وجهی پاسخ می‌دهد و دلیل‌های نقضی و حلی می‌آورد. از حکمت بودن قرآن سخن می‌گوید و حکمت علمی و عملی و آثار آن را مورد بحث قرار می‌دهد. از برپایی قیامت و برهنگی در آن و مردمانی که چون ملخ‌های پراکنده در اضطرابند، صحبت می‌کند و نصیحت می‌نماید.

در نص دیگر سرگذشت اقوام پیشین مشروح را مورد بحث قرار می‌دهد و از داستان نوح و سرگذشت قومش شروع می‌نماید، از شکنجه‌های طاقت فرسانی که به او می‌دادند و صبر عجیبی که نوح می‌کرد و از گزارش نواده نوح در جریان طوفان سخن می‌گوید و به مناسبت از کشتی ولایت و نجات با اسرار آن بحث می‌کند و کلمه نجات را لاله‌الله دانسته و از غرق شدن فرزند نوح تذکر به عبرت می‌دهد، سپس به شبهاتی که به داستان نوح شده و ایرادهایی که گرفته شده اشاره می‌کند و به بهترین وجه پاسخ می‌دهد. آنگاه به سرگذشت عاد می‌پردازد که چگونه قوم عاد به واسطه سرکشی از اطاعت پیغمبرشان هود، گرفتار بادها و رمل‌ها شده و زنده به گور شدند و اجسادشان پس از پنج‌هزار سال کشف گردید.

سپس قضیه قوم ثمود و نافرمانی از پیغمبرشان صالح را مورد بحث قرار می‌دهد و داستان شیرین ناقه و بجه‌اش را با رفتار قوم با آنها یادآور می‌گردد که در اثر کشتن این آیت خدائی به عذاب مبتلا شدند، پس از آن تکذیب قوم لوط را و کیفیت عذاب سخت آنها و نجات بستگان لوط را یادآور می‌گردد. پس از یادآوری داستان فرعونیان و تکذیبشان به آیات الهی و غرق شدنشان، کفار قریش را مخاطب قرار می‌دهد آیا شما از آنان برتری یا سندی قطعی برای برکناری از عذاب ابدی دارید؟ و مقداری درباره عذاب آخرت و آتش دوزخ بحث می‌فرماید. آنگاه بحث‌های جالب قضا و قدر، مقدرات حتمی و معلق، عالم خلق‌وار، لوح محفوظ و نامه اعمال، جبر و تفویض و مطالب دیگری عنوان می‌شود.

در ششمین فصل این کتاب شریف از پرهیزگاران در بوستان‌های بهشت یاد می‌کند که در نزد خداوند توانا و

جالبی در تطبیق فضائل انبیاء با فضائل فاطمه زهرا(ع) دارد از مقام اصطفاء آدم و کشتی نوح و خلت ابراهیم و مناجات موسی و سخن گفتن عیسی در گهواره سخن می‌گوید و همه را با فضیلت‌های زهرا(ع) می‌سنجد. چهار زنی را که به حد کمال رسیده‌اند عنوان می‌کند: آسیه همسر فرعون و مریم مادر مسیح و خدیجه همسر پیغمبر اسلام و فاطمه زهرا(ع) و شرح حال و سرگذشت و فضائل هر یک را مطرح می‌سازد و نتیجه می‌گیرد که فاطمه(ع) به راستی سیده نساء عالمیان است.

زینب کبری(س)

شهید محراب آیت‌الله دستغیب درباره خطبه حضرت زینب(ع) در مجلس یزید سخنرانی فرموده و آن را شرح و توضیح داد.

نخست شخصیت حضرت زینب بانوی اسلام را معرفی و از دوران کودکی آن حضرت شمه‌ای بیان می‌نماید؛ آنگاه خطبه‌اش را در شام کرامت او دانسته و شرافت زینب را به علم و عمل می‌رساند و از زهد زینب از سخاوت، حیا، مروت و غیرت و خلاصه از خصلت‌های دوازده‌گانه انبیاء در او برمی‌شمارد، شجاعتش را می‌ستاید و مجلس ابن زیادش را میدان نبرد همچون کربلا برایش بازگو می‌نماید.

از مجلس یزید دومین میدان نبرد سخن می‌رود و از مغالطه کاری‌های یزید پلید در سخنانش پرده برمی‌دارد، احقاق حق و ابطال باطل می‌کند، معنی آیه‌ای را که یزید مغالطه کرد روشن می‌سازد و انواع نعمت‌ها و امتحان‌های الهی را عنوان می‌کند. این کتاب شریف جداگانه و هم در ضمن کتاب زندگانی حضرت زهرا(ع) مکرر به چاپ رسیده است.

خطبه‌های جمعه

اهمیت نماز جمعه و اثری که در بقای اسلام و حکومت اسلامی دارد، امروز بر کسی پوشیده نیست و در این چند سال دیدیم که چگونه به برکت اقامه نماز جمعه، انقلاب دوام یافته و جمهوری اسلامی از آفات محفوظ مانده و یکپارچگی ملت در صفوف به هم فشرده تجلی می‌کند. خطیب جمعه نقش حساسی در این مراسم دارد و خطبه‌ها نیز باید از شرایط خاصی برخوردار باشند.

جهت معنوی از قبیل حمد و ثنای خدا و درود به روان پیشوایان دینی و تلاوت سوره با آیات تندرستی از قرآن مجید و مخصوصاً سفارش به تقوی و تذکر به اهمیت آخرت، جهت معنوی این مراسم را تأمین می‌کند. از جهت دیگر نیازهای هفته و تذکرات لازمی که برای اجتماع مسلمین ضروری و نافع است، بخش دیگری از خطبه‌ها را تشکیل می‌دهد.

خطبه‌های شهید آیت‌الله دستغیب در مراسم هفتگی نماز جمعه شیراز به تمام معنی جامع هر دو جهت معنوی و صوری است، به قسمی که علاوه بر رعایت فصاحت در سخن که از شخصیتی سخنور برخاسته است، اهتمام به تهذیب اخلاق شنوندگان و نفوس، تذکرات ضروری اجتماعی نیز فراموش نشده است.

کتاب خطبه‌های جمعه علاوه بر مجموعه‌ای از معارف و مواظ و اخلاقیات، تاریخچه‌ای از خاطرات و حوادث تاریخی دو سه ساله اول انقلاب است. تحکیم مبانی جمهوری اسلامی و اصل ولایت فقیه، مبارزه با کفار و تقویت جبهه‌ها، کمک به آسیب‌دیدگان و جنگ‌زدگان و بازدید از مجروحین جنگی و بیماران - کشف لانه‌های تیمی منافقین و معرفی آنها و مطالب دیگری که برای اجتماع ما همیشه نافع است، در این خطبه‌ها چشمگیر می‌باشد. ■

روز روزه بگیرند و هنگام افطار کردن هر سه شب یتیم و مسکین و اسیر به در خانه‌شان می‌آیند و نان خودشان را به آنها می‌دهند و خداوند از این اتفاق قدردانی فرموده سوره مزبور را در شأنشان می‌فرستد. آنگاه آیه مودت و لزوم دوستی اهل بیت را مطرح می‌سازد و دوستی ایشان را ضروری دین و مغز عبادت دانسته، گفتار بسیاری از بندگان را در این آیه و مقصود از «ذی القربی» را شرح می‌دهد و واضح می‌سازد مودت اهل بیت که اجر رسالت پیغمبر(ص) است به نفع خود مسلمانان می‌باشد.

پس از آن آیه تطهیر را عنوان می‌کند که شامل اصحاب کساء می‌باشد و همسران پیغمبر از آن بیرون هستند و اشکال‌هایی که بعضی ایراد کرده‌اند با پاسخ‌های کافی بیان نموده است. آنگاه به بحث روانی وارد می‌شود و از خوارق عادات و استجابات دعوات فاطمه زهرا(س) سخن‌ها می‌گوید. از نزول مانده آسمانی در قضیه اعرابی

خطبه‌های شهید آیت‌الله دستغیب در مراسم هفتگی نماز جمعه شیراز به تمام معنی جامع هر دو جهت معنوی و صوری است، به قسمی که علاوه بر رعایت فصاحت در سخن که از شخصیتی سخنور برخاسته است، اهتمام به تهذیب اخلاق شنوندگان و توجه دادن آنان به معنویت و اصلاح نفوس، تذکرات ضروری اجتماعی نیز فراموش نشده است.

و از رطب بهشتی هدیه برای ایشان بحث می‌کند از ترس و ارزش در محراب عبادت و از شفاعت کبری در قیامت برای او سخن می‌گوید.

سپس از زندگانی‌اش از ابتدای انعقاد نطفه بهشتی او تا سخن گفتن در شکم مادر و اقرار به شهادتین پس از ولادت بحث می‌کند و از حدیث پیغمبر(ص) که خوشنودی زهرا خوشنودی من و ناراحتی او ناراحتی من است و از رفتار پیغمبر با وی و دوستیش با او که دوستی خدائی بود نه مادی بحث‌ها دارد. سپس بحث

حیات حقیقی را منظور از بعثت می‌شمارد، آنگاه با بیانی شیرین اقسام حیات نباتی و حیوانی و انسانی را تشریح می‌کند و حیات انسانی را نتیجه نور معرفت می‌داند و برای تنوع در مطالب از داستان‌های متعدد شاهد می‌آورد.

در آخرین بحث، از نشانه‌های اقسام حیات سخن می‌گوید و اهمیت حیات انسانی را یادآور می‌شود و روشن می‌کند که موت حیوانی مهم نیست، بلکه مرگ دل مهم است و قرآن می‌فرماید: تا زننه را بترسانی نه مرده و تو نمی‌توانی به مرده بشنوایی و بالجمله خواننده را تحریک می‌کند تا به دنبال سبب حیات انسانی برآید و آن را در ارتباط با آل محمد (ص) می‌شناساند. از حقوق پدر روحانی یعنی محمد و علی سخن می‌گوید و آن را بیش از حقوق پدر جسمانی می‌داند و خواننده را تشویق می‌کند در قلعه محکم ولایت درآید و به ندای خواننده الهی پاسخ مثبت دهد.

امامت

در بحث‌های جالب مربوط به امامت شهید محراب آیت‌الله دستغیب نکات متعددی را یادآور شده‌اند که تنها به بعضی از آنها اشاره می‌شود:

امامت را ریاست الهی به جانشینی از پیغمبر در امر دین و دنیا می‌داند و به حکم عقل تعیین وصی را برای پیغمبر واجب می‌شمارد همان طوری که موسی، هارون را در سفر چهل روزه خود و پیغمبر اسلام(ص) را در سفر تبوک به جای خود معرفی کردند، پس برای بعد از مرگ خود نیز باید وصی معین نمایند. از این گذشته احکام شرع جوبگو لازم دارد و از توطئه منافقین داخلی و کفار خارجی باید با نصب امام پس از خود پیشگیری نمایند.

در بخش دیگری مقام عصمت را در امام همچون پیغمبر شرط دانسته، لذا معرفی امام هم به دست خداست که از سریره‌ها با اطلاع است و به‌طور کلی امام باید نسخه دوم پیغمبر باشد از حیث علم و عمل و باید آگاهی کامل به علوم قرآن داشته باشد. سپس درباره نصب خلیفه به دست پیغمبر(ص) سخن می‌گوید که از همان دعوت نخستین پیغمبر(ص) به اسلام وصی خودش را معرفی فرمود و در موارد متعدد نیز او را معرفی کرد تا در اواخر عمرش در پایان حجه‌الوداع در غدیر خم رسماً و عیناً معرفی کرد و برایش از حاضران بیعت گرفت.

در بخش دیگر کار خلیفه را حفظ روحانیت اسلام می‌داند و از آیه مباحله برتری علی(ع) را نسبت به انبیاء اولوالعزم ثابت می‌کند و به‌خصوص با ذکر روایت مفصلی و تطبیق فضائل پیغمبران با علی(ع) فضیلت آن حضرت را بر انبیا اثبات می‌نماید و برخی از خدماتش را در پیشرفت اسلام برمی‌شمارد. با صدها مطلب جالب و خواندنی دیگر که معلومات دینی هر فردی را زیادتیر می‌کند و دوستی خاندان پیغمبر(ص) را در دل‌ها بیشتر می‌نماید.

فاطمه زهرا(ع)

در ایام فاطمیه(ع) حضرت آیت‌الله شهید دستغیب سخنرانی‌هایی به مناسبت آن ایام درباره حضرت زهرا(ع) نمودند که حاصل آنها به صورت کتاب مزبور، همچنین بندگی راز آفرینش را چاپ کرد. در این کتاب نخستین آیاتی از قرآن مجید که درباره عظمت شأن حضرت زهرا(ع) است مورد بحث قرار می‌گیرد.

نخست آیه مباحله و جریان تاریخی آن و همچنین نکاتی که در آیه مباحله است از آن جمله تعبیر به جمع کردن (نسائنا) و حال آنکه زهرا(ع) یک نفر بوده است.

سپس درباره سوره هل اتی و بیماری حسنین و نذر کردن علی و زهرا(ع) که اگر خدا آنها را شفا دهد سه